Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

GŴYS A RHAGLEN

ar gyfer

**CYFARFOD ARBENNIG
O GYNGOR SIR
YNYS MÔN**

a gynhelir yn

**SIAMBR Y CYNGOR
SWYDDFA'R SIR
LLANGEFNI**

DYDD LLUN, 27 IONAWR 2014

am 2.00 o'r gloch

SUMMONS AND AGENDA

for an

**EXTRAORDINARY MEETING
OF THE ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL**

to be held at the

**COUNCIL CHAMBER
COUNCIL OFFICES
LLANGEFNI**

MONDAY, 27 JANUARY 2014

at 2.00 pm

R H A G L E N

1 **DATGANIAD O DDIDDORDEB**

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan Aelod neu Swyddog.

2 **DERBYN UNRHYW GYHOEDDIADAU GAN Y CADEIRYDD, YR ARWEINYDD, Y PWYLLGOR GWAITH NEU'R PRIF WEITHREDWR**

3 **CYNLLUN COSTYNGIADAU'R DRETH CYNGOR 2014-15**

(a) Adrodd bod y Pwyllgor Gwaith wedi ystyried yr uchod yn ei gyfarfod ar 13 Ionawr, 2014 ac wedi penderfynu argymell I'r Cyngor Sir fel a ganlyn:-

- *"Nodi fod Cynulliad Cymru ar 26 Tachwedd 2013 wedi creu Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) (Y Rheoliadau Gofynion a Ragnodir) a bod Cynulliad Cymru ar 14 Ionawr 2014 yn creu Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Y Rheoliadau Gofynion a Ragnodir a'r Rheoliadau Diofyn) (Diwygiad) 2014.*

- *Nodi canlyniad yr ymarfer ymgynghori a gynhaliodd y Cyngor ynghylch adnewyddu'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor am 2014-15.*

- *Mabwysiadu'r Cynllun fel y nodir yn Atodiad B yr adroddiad".*

(b) Cyflwyno adroddiad Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau).

4 **AMSERU CYFARFODYDD**

Cyflwyno adroddiad Pennaeth Gwasanaeth Democrataidd Dros Dro.

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i'r :	**Cyngor Sir**
Dyddiad:	**27 Ionawr 2014**
Pwnc:	**Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor**
Swyddog(ion)	**Clare Williams** **Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)**
Swyddog Cyswllt:	**Geraint Jones** **Rheolwr Refeniw a Budd-daliadau (Est. 2651)**
Gweithrediad :	**I fabwysiadu'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor**

1. Pwrpas yr adroddiad

1.1 Mae'r adroddiad yn esbonio'r angen i fabwysiadu cynllun erbyn 31 Ionawr 2014.

2. Gwybodaeth Gefndirol

2.1 Yn Ebrill 2013, disodlwyd Cynllun Budd-dal y Dreth Gyngor gan Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor. Gwnaed dwy set o reoliadau gan Weinidogion Cymru: Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2012 a Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2012 ("Rheoliadau 2012").

2.2 Roedd y Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2012 yn cynnwys cymal machlud. O ganlyniad i'r cymal hwn, nid oedd Rheoliadau 2012 ond yn berthnasol i flwyddyn ariannol 2013/2014. Yn unol â'r cymal hwn, roedd rhaid adolygu'r rheoliadau a chyflwyno cyfres newydd erbyn 1 Ionawr 2014. Oni fyddai'r rheoliadau newydd yn cael eu cyflwyno erbyn y dyddiad hwnnw, ni fyddai darpariaeth ar gyfer gweithredu Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yng Nghymru ar ôl 31 Mawrth 2014.

2.3 O'r herwydd, cyflwynodd Gweinidogion Cymru reoliadau newydd a fydd yn rheoli'r modd y gweithredir Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yng Nghymru o 1 Ebrill 2014. Mae un gyfres yn rhoi dyletswydd ar awdurdodau lleol i gyflwyno Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn eu hardaloedd ar gyfer gweithredu arnynt o 1 Ebrill 2014 ac maent yn rhagnodi'r hyn y dylid ei gynnwys mewn cynllun lleol ynghyd â'r meysydd hynny lle gellir defnyddio disgresiwn lleol. Roedd y gyfres arall o Reoliadau yn rhagnodi Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor diofyn a ddaw i rym oni fydd awdurdod lleol yn mabwysiadu ei gynllun ei hun. Daw'r Rheoliad i rym erbyn 31 Ionawr 2014 oni fydd awdurdod lleol wedi sefydlu cynllun lleol.

2.4 Parhawyd i ddefnyddio'r un dull yn Rheoliadau 2013 â'r un a fabwysiadwyd yn Rheoliadau 2012 gan gadw'r fframwaith cenedlaethol o gefnogaeth ac nid yw lefel y cymorth i hawlwyr cymwys wedi newid. Mae'r newidiadau arfaethedig i Reoliadau 2012 yn unol ag amcanion polisi ehangach Llywodraeth Cymru. Dyma'r newidiadau ychwanegol a wnaed i Reoliadau 2012:-

- Gwneud i ffwrdd â'r cymal machlud gan olygu y bydd Rheoliadau 2013 yn cael eu defnyddio y tu hwnt i flwyddyn ariannol 2014/2015;
- Rhoi sylw i fân-waith diwygio technegol er mwyn eu cysoni gyda Rheoliadau Lloegr;
- Maent yn cynnwys y gwaith diwygio y mae angen ei wneud ar gyfer rhai newidiadau o ran diwygio lles, e.e. Credyd Cynhwysol a Thaliad Annibyniaeth ar gyfer y Lluoedd Arfog;

- Y gwaith symleiddio a awgrymwyd gan Lywodraeth Leol llynedd (ond nad oedd modd ei gynnwys yn yr amserlen) er mwyn gwella'r broses ar gyfer ymgeiswyr a lleihau'r costau gweinyddol;
- Yr addasiadau ymarferol sydd eu hangen yn sgil gweithredu'r cynllun ers Ebrill 2013, e.e. diwygio'r ddarpariaeth o ran newid mewn amgylchiadau; a
- Ymateb i bwyntiau o godwyd o ganlyniad i'r ymgynghoriad technegol.

2.5 Ar 27 Tachwedd 2013, cymeradwyodd Cynulliad Cymru ddwy gyfres newydd o reoliadau: Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2013 ("y Rheoliadau Cynllun Diofyn") a'r Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 ("y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig"). Mae'r Rheoliadau 2013 hyn yn rhagnodi prif nodweddion y Cynllun sydd i'w fabwysiadu gan yr holl Gynghorau yng Nghymru ar gyfer 2014 - 2015 ymlaen.

2.6 Trafodwyd a chymeradwyodd Cynulliad Cymru, set bellach o reoliadau i uwchraddio'r ffigyrau ariannol yn unol â chynyddiadau costau byw, sef Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diogyn) (Cymru) (Diwygio) 2014. Mae cynllun y Cyngor yn caniatáu i'r ffigyrau ariannol sydd wedi eu huwchraddio i gael eu hymgorffori o fewn y cynllun a argymhellir i'w fabwysiadu.

2.7 Yr un modd â Rheoliadau 2012, mae'r dull o weithio allan y gostyngiadau treth gyngor dan Reoliadau 2013 yn adlewyrchu'r dull a fabwysiadwyd i gyfrifo'r hen Fudd-dal Treth Gyngor. Mae'r Rheoliadau Cynllun Diofyn yn amlinellu'r cynllun a fydd yn berthnasol i ardal Awdurdod Lleol. Mae'r rhan fwyaf o'r darpariaethau yn y Rheoliadau Cynllun Diofyn yn adlewyrchu'r rheiny yn y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig.

2.8 Yn debyg i Rheoliadau 2012, er bod cynllun cenedlaethol wedi'i gymeradwyo, rhoddir ychydig o ddisgresiwn i'r Cyngor, o fewn y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig i weithredu elfennau dewisol ychwanegol sy'n fwy hael na'r cynllun cenedlaethol ac sy'n darparu mwy o hyblygrwydd gweinyddol. Y rhain yw:-

2.8.1 Y gallu i ymestyn y cyfnod taliadau estynedig safonol o 4 wythnos a roddir i bobl wedi iddynt ddychwelyd i'r gwaith sydd wedi bod yn derbyn gostyngiad yn y dreth gyngor yn flaenorol ac sy'n dod i ben wedi iddynt ddychwelyd i'r gwaith.

2.8.2 Y disgresiwn i gynyddu'r swm o Bensiwn Anabledd Rhyfel a Phensiwn Gweddwon Rhyfel sydd i'w ddiystyru wrth asesu incwm yr hawliwr.

2.8.3 Gallu i ôl-ddyddio ceisiadau hwyr am ostyngiadau yn y Dreth Gyngor cyn y cyfnod safonol newydd o dri mis cyn y cais.

2.9 Rhaid i'r Cyngor hefyd fabwysiadu ei gynllun drafft ac ymgynghori gydag unrhyw bobl sydd, yn ei dyb ef, yn debygol o fod â diddordeb yng ngweithrediad ei gynllun. Ar ôl sefydlu cynllun, rhaid i'r awdurdod ei gyhoeddi mewn modd priodol. Oherwydd yr amserlen dynn rhwng cyhoeddi'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig a 31 Ionawr 2014 (y dyddiad erbyn pryd y mae'n rhaid mabwysiadu'r cynllun), mae'r ymgynghori wedi cael ei gwtogi i gyfnod rhwng 9 Rhagfyr 2013 a 10 Ionawr 2014.

2.10 Cynhaliodd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad technegol rhwng 23 Awst 2013 a 20 Medi 2013 ar y Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013.

3. Prif Faterion

3.1 Mae'n ofynnol i'r Cyngor ar gyfer 2014/2015 lunio cynllun dan ofynion y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig er gwaethaf y ffaith y byddai cynllun diofyn yn weithredol pe bai'r Cyngor yn methu â llunio cynllun. Dyletswydd statudol yw'r rhwymedigaeth hon ac mae'n berthnasol hyd yn oed pe bai'r Cyngor yn dewis peidio â gweithredu unrhyw ddisgresiwn sydd ar gael iddo.

3.2 Y dull sy'n cael ei argymell i'r Cyngor o ran y disgresiwn lleol sydd ar gael yw parhau i ddefnyddio ar gyfer Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2014/2015, yr un disgresiwn lleol ag a ddefnyddiwyd yn y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn 2013/2014:-

- Dim newid i'r 4 wythnos safonol bresennol o daliadau estynedig ar ôl i bobl ddychwelyd i'r gwaith heb ddefnyddio unrhyw ddisgresiwn lleol.
- Yn achos Pensiynau Pensiwn Rhyfel a Phensiynau Anabledd Rhyfel, bydd y Cyngor, wrth glandro'r incwm, yn parhau i ddiystyru incwm fel y mae'n ei wneud ar hyn o bryd ar gyfer y Cynllun Gostyngiadau cyfredol. Rhagwelir y bydd y gost flynyddol barhaus i'r Cyngor ar gyfer 2013/2014 oddeutu £8,000 y flwyddyn.
- Bydd y mwyafswm gall ôl-ddyddio yn parhau ar y 3 mis statudol ar gyfer ymgeiswyr oed pensiwn ac oed gwaith, gyda ddim disgresiwn lleol yn cael ei ddefnyddio.

Dylid nodi nad oes arian ychwanegol ar gael gan Llywodraeth Cymru i gyllido'r elfennau disgresiwn, fel yn 2013/2014.

3.3 Yn unol â Rheoliadau 2013, rhaid i'r Awdurdod, ar gyfer pob blwyddyn ariannol, ystyried a ddylai adolygu ei gynllun neu ei ddisodli gyda chynllun arall. Rhaid i'r Awdurdod ddiwygio neu ddisodli'r cynllun erbyn 31 Ionawr yn y flwyddyn cyn iddynt ddod i rym.

3.4 Ni ddylid trosglwyddo'r cyfrifoldeb am sefydlu cynllun i swyddog gweithredol mewn awdurdod dan drefniadau gweithredol.

4. Goblygiadau Ariannol

4.1 Amlinellwyd y goblygiadau ariannol yn yr adroddiadau cyllideb i'r Pwyllgor Gwaith. Cost amcangyfrifiedig y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor am 2013/2014 yw £5.29m. Byddai cynyddu'r Dreth Gyngor i 5% yn cynyddu'r gost i £5.56m. Felly, cost rhagamcanedig y cynllun arfaethedig yn 2014/2015 yw rhwng £5.1m a £5.61m, sydd £350k i £460k yn uwch na'r grant o £5.15m. Y prif faes o ansicrwydd yw'r baich llwyth gwaith. Yn y blynyddoedd diweddar, mae baich llwyth gwaith hawlwyr wedi cynyddu hyd at 6% mewn unrhyw flwyddyn (y cyfartaledd ar gyfer y pum mlynedd diwethaf yw 3%). Er bod y baich gwaith bellach wedi sefydlogi, mae rhesymol disgwyl y bydd yn cynyddu yn yr amgylchiadau economaidd cyfredol. Mae pob cynnydd o 1% yn £53k.

4.2 Cynigir darpariaeth gyllidebol o £400k i gwrdd â'r diffyg hwn a bydd yn cael ei fonitro yn yr adroddiadau i'r Pwyllgor Gwaith ar fonitro'r gyllideb.

5. Goblygiadau cyfreithiol

5.1 Mae'n ofynnol i'r Cyngor lunio Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor dan y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig. Er bod y ddeddfwriaeth yn darparu ar gyfer cynllun diofyn a fydd yn cael ei weithredu oni fydd y Cyngor yn llunio cynllun, mae gan y Cyngor ddyletswydd statudol i fabwysiadu ei gynllun ei hun, hyd yn oed os yw'n dewis peidio â gweithredu unrhyw un o'r elfennau disgresiwn.

6. **Goblygiadau risg**

6.1 Rhaid i'r Cyngor reoli cost y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor o fewn ei gyllideb. Mae'r cymorth gan y Llywodraeth wedi'i gyfyngu i £5,154,000 am 2014/2015 ac fe'i darperir ar sail sefydlog yn hytrach nag ar sail cymorth gyda'r budd-dal dreth gyngor yn seiliedig ar y galw.

7. **Goblygiadau Cydraddoldeb**

7.1 Fel y dywedwyd ym mharagraffau 2.4 a 2.5 yr adroddiad hwn, mae Rheoliadau 2013 yn adlewyrchu'r clandriadau ar gyfer Rheoliadau 2012 ac yn atgynhyrchu ar gyfer y cynllun Gostyngiadau'r Dreth gyngor, y dull a fabwysiadwyd i glandro'r hen Fudd-dal Dreth Gyngor. Mae Rheoliadau 2013 yn cadarnhau y bydd hyd at 100% o ostyngiad yn berthnasol.

7.2 Mae'r Cyngor wedi cynnal ymarferiad ymgynghori o fewn yr amser cyfyngedig oedd ar gael. Mae'r ymgynghoriad yn cynorthwyo'r Cyngor i gyflawni dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus yn y Ddeddf Cydraddoldeb.

7.3 Mae Llywodraeth Cymru wedi cynnal asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb yn dilyn ei ymgynghoriad ar Reoliadau 2012. Cynhaliwyd asesiad lleol o'r effaith ar gydraddoldeb ar ran y Cyngor ac fel rhan o drefniadau ar y cyd ar draws Cymru mewn perthynas â Rheoliadau 2012 ac mae copi ar gael ar gais gan yr Adran Gyllid.

Dogfennau Cefndir

Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 Rhif 3029 (Cy.301).

Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2013 Rhif 3035 (Cy.303).

Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2014.

Ymgynghoriad Technegol ar y Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 - 20 Medi 2013.

Ymateb Llywodraeth Cymru i'r Ymgynghoriad Technegol ar y Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013

Crynodeb o'r prif faterion

1. Disodlwyd Cynllun Budd-dal y Dreth Gyngor gan Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ym mis Ebrill 2013 ar gyfer 2013/2014 yn unig. Bydd Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor sydd bron yn union yr un fath yn cael ei ddefnyddio ar gyfer 2014/2015 ymlaen.

2. Bydd yr arian a roddir gan Lywodraeth Cymru yn sefydlog, yn seiliedig ar gost y Cynllun Budd-dal y Dreth Gyngor blaenorol.

3. Mae Llywodraeth Cymru wedi llunio rheoliadau i gyflwyno cynllun cenedlaethol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ar gyfer 2014/2015. Fodd bynnag, mae'n parhau'n ofynnol i'r Cyngor fabwysiadu cynllun ar gyfer 2014/2015.

4. Mae'r ofynnol i'r Cyngor fabwysiadu Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor erbyn 31 Ionawr 2014.

5. Amlinellir crynodeb o'r cynllun yn Atodiad A yr adroddiad hwn. Bydd costau'r cynllun yn fwy na'r arian a ddaw gan y Llywodraeth. Ystyrir y gofynion ariannol ychwanegol fel rhan o gyllideb 2014/2015.

Argymhelliad

1. Nodi ffurfio Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) ("Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig") gan Gynulliad Cymru ar 27 Tachwedd 2013 a'r rheoliadau diwygio ar 14 Ionawr 2014 sef Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2014.

2. Nodi canlyniad yr ymarferiad ymgynghori a wnaed gan y Cyngor wrth gyflwyno'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a amlinellir yn Atodiad B.

3. Mabwysiadu'r Cynllun fel yr amlinellir yn Atodiad A.

4. Bod awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i'r Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) i newid y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2014/2015 os bydd angen cymryd ystyriaeth o unrhyw reoliadau diwygio sydd wedi eu pasio gan Gynulliad Cymru.

GERAINT H JONES
RHEOLWR REFENIW A BUDD-DALIADAU **13 IONAWR 2014**

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Cyngor Sir Ynys Môn

Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2014 - 2015

(a blynyddoedd y dyfodol)

Cynllun Penodedig ar gyfer Hawlwyr sy'n Bensiynwyr a phobl nad ydynt yn Bensiynwyr

Rhagarweiniad

Ers 1 Ebrill 2013, mae Budd-dal y Dreth Gyngor, sef y dull cyfredol o gynorthwyo teuluoedd incwm isel gyda'u Treth Gyngor, wedi cael ei ddiddymu. Cafodd ei ddisodli gan Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

Ar 19 Rhagfyr 2012 gwnaed rheoliadau gan Lywodraeth Cymru i gyflwyno cynllun cenedlaethol ar gyfer Cymru, sef "Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2012 Rhif 3144 (C.316)" **(Rheoliadau Rhagnodedig)** a "Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2012 Rhif 3145 (C.317)" **(Rheoliadau Diofyn)**. Ar 22 Ionawr 2013 gwnaed rheoliadau diwygiedig pellach gan Lywodraeth Cymru "Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Rheoliadau Rhagnodedig a Rheoliadau Diofyn)(Cymru)(Diwygio) 2013 **(Rheoliadau Diwygiedig).**

Roedd y Rheoliadau Rhagnodedig yn cynnwys cymal machlud. O ganlyniad i'r cymal yma, roedd y rheoliadau a nodwyd uchod ond yn berthnasol am y flwyddyn ariannol 2013 - 2014. Dan y cymal yma roedd yn ofynnol i adolygu'r rheoliadau a dod a rhai newydd ymlaen erbyn 1 Ionawr 2014 gan Weinidogion Cymru. Petai rheoliadau newydd ddim yn cael eu rhoi ymlaen erbyn y dyddiad yma, ni fyddai darpariaeth ar gyfer Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor i'w gweithredu yng Nghymru ar ôl 31 Mawrth 2014.

Ar 27 Tachwedd 2013, cymeradwyodd Cynlluniad Cymru ddwy set o reoliadau newydd: "Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynlluniau Diofyn) (Cymru) 2013 **("Rheoliadau Diofyn")** a'r Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 **("Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig")**". Mae'r rhain ar gael ar:-

Rheoliadau Diofyn

http://www.legislation.gov.uk/wsi/2013/3035/contents/made

Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig

http://www.legislation.gov.uk/wsi/2013/3029/contents/made

Rheoliadau Diwygio

Ar 14 Ionawr 2014, cymeradwyodd Llywodraeth Cymru set bellach o reoliadau diwygio, yn bennaf i uwchraddio'r ffigyrau ariannol yn unol â chynnydd yng nghostau byw ac i roi sylw i nifer o fân-bwyntiau technegol a nodwyd yn ystod sgriwtineiddio'r Rheoliadau 2013 - Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2014. Mae'r rhain ar gael ar:-

http://www.legislation.gov.uk/wsi/2014/????/contents/made

Mae'r rheoliadau hyn yn pennu prif nodweddion y cynllun y dylai pob Cyngor yng Nghymru ei fabwysiadu. Felly, mae cyfrifoldeb ar Gyngor Sir Ynys Môn i fabwysiadu cynllun. Rhaid i Gyngor Sir Ynys Môn fabwysiadu Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor erbyn 31 Ionawr 2014 ar gyfer 2014 - 2015 ac ymlaen.

Bydd Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ar gyfer Ynys Môn yn seiliedig ar Reoliadau Gofynion Rhagnodedig Llywodraeth Cymru (fel y diwygiwyd). Mae'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig hyn hefyd yn caniatáu i Gyngor Sir Ynys Môn Cyngor fabwysiadu cynllun sy'n cynnwys amrediad cyfyngedig o elfennau dewisol i ddarparu cefnogaeth bellach ar gyfer y Dreth Gyngor. Mewn achosion lle mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi mabwysiadu elfennau dewisol ychwanegol, nodir yr elfennau dewisol hyn yn y ddogfen hon.

Oni fydd Cyngor Sir Ynys Môn yn gwneud cynllun erbyn 31 Ionawr 2014, yna daw'r cynllun diofyn i rym yn unol â darpariaethau'r Rheoliadau Diofyn. Fodd bynnag, ni fedr Cyngor Sir Ynys Môn ddefnyddio unrhyw ddisgresiwn oni bai ei fod yn mabwysiadu ei gynllun ei hun dan y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig.

Cafwyd ar ddeall gan Lywodraeth Cymru y bydd diwygiadau llai i reoliadau technegol a wnaethpwyd y llynedd, fel y rhai'n berthnasol i ymholiadau twyll yn cael eu cyflwyno rhwng Ionawr a Mawrth 2014.

Gofynion y Cynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor

Cymeradwyodd cyfarfod o Gyngor llawn Cyngor Sir Ynys Môn ei Gynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ar 27 Ionawr, 2014 mewn perthynas â'r flwyddyn yn cychwyn ar 1 Ebrill 2014 a hefyd blynyddoedd y dyfodol. Mae'n nodi, yn unol â'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig:-

1. Categorïau o bobl sydd â hawl neu sydd ddim â hawl i ostyngiad

2. Y gostyngiadau y mae pobl ym mhob categori â hawl iddynt

3. Gofynion gweithdrefnol y Cynllun:-

- Y weithdrefn y dylai person ei dilyn i ymgeisio am ostyngiad dan y cynllun.
- Y weithdrefn y dylai person ei dilyn i apelio yn erbyn penderfyniad gan awdurdod o ran hawl person i ostyngiad dan y cynllun neu swm unrhyw ostyngiad y mae gan y person hawl iddo.
- Y weithdrefn y dylai person ei dilyn i gyflwyno cais i awdurdod am ostyngiad dan adran 13A (1) (c) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992.

Cynllun Lleol Cyngor Sir Ynys Môn ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor

Mabwysiadodd Cyngor Sir Ynys Môn ei Gynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn seiliedig ar ofynion fel y cânt eu nodi yn Rheoliadau Llywodraeth Cymru sef Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 Rhif 3029 (Cy.301) (**Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig**) a'r Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2014 (**Rheoliadau Diwygio)**. Mae'r Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig a'r Rheoliad Diwygio ar gael ar:-

http://www.legislation.gov.uk/wsi/2013/3029/contents/made

http://www.legislation.gov.uk/wsi/2014/????/contents/made
.
I grynhoi:-

Rhan 1 y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig:

Mae'n cynnwys darpariaethau rhagarweiniol a diffiniadau o eiriau ac ymadroddion allweddol a ddefnyddir yn y cynllun hwn.

Rhan 2 y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig: gofynion y cynllun mewn perthynas ag awdurdodau bilio yng Nghymru (fel y diwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Beth y mae'n rhaid i'r cynllun a fabwysiedir gan Gyngor Sir Ynys Môn ei gynnwys - dosbarthiadau neu bersonau, gostyngiadau a gofynion gweithdrefnol y cynllun.

Rhan 3 y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig: Dosbarthiadau o bersonau sydd â hawl i ostyngiad dan y cynllun hwn (fel y diwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Pensiynwyr sydd yng Nghategorïau A i B.

Eraill nad ydynt yn bensiynwyr sydd yng Nghategorïau C i D.

Rhan 4 y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig: Categorïau o bobl na ddylid eu cynnwys dan y cynllun hwn (fel y diwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Categorïau o bobl sydd i gael eu heithrio o'r cynllun hwn, gan gynnwys pobl sy'n cael eu trin fel rhai nad ydynt yn byw ym Mhrydain Fawr a phobl y mae rheolau mewnfudo'n berthnasol iddynt.

Personau y mae eu cyfalaf yn uwch na £16,000.

Personau sy'n absennol am gyfnod o eiddo.

Personau sy'n fyfyrwyr.

Rhan 5 ac Atodlenni 1 i 5 y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig: materion y mae'n rhaid eu cynnwys yn y cynllun hwn yng nghyswllt pensiynwyr (fel y diwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio

Yn Atodlenni 1 i 5, nodir y rheolau sy'n berthnasol i benderfynu ar hawl pensiynwyr i gael gostyngiad ynghyd â swm y gostyngiad hwnnw dan y cynllun hwn ac uchafswm y Gostyngiad yn y Dreth Gyngor dan y cynllun hwn. Maent hefyd yn nodi sut y mae incwm a chyfalaf ar gyfer pensiynwyr yn cael eu trin wrth weithio allan eu hawl am ostyngiad dan y cynllun hwn.

Rhan 5 ac Atodlenni 6 i 10 y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig: materion y mae'n rhaid eu cynnwys yn y cynllun hwn mewn perthynas â phobl nad ydynt yn bensiynwyr (fel y diwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Mae Atodlenni 6 i 10 yn nodi'r rheolau sy'n berthnasol i benderfynu ar gymhwyster pobl nad ydynt yn bensiynwyr i ostyngiad ynghyd â swm y gostyngiad dan y cynllun hwn ac uchafswm y Gostyngiad yn y Dreth Gyngor dan y cynllun hwn. Maent hefyd yn nodi sut y bydd incwm a chyfalaf ar gyfer pobl nad ydynt yn bensiynwyr yn cael eu trin wrth weithio allan eu hawl i ostyngiad dan y cynllun hwn, gan gynnwys mewn achosion lle mae person nad yw'n bensiynwyr neu ei b/phartner yn cael credyd cynhwysol.

Atodlen 11 y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig (fel y diwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Nodi'r darpariaethau ar gyfer defnyddio'r cynllun hwn yn achos myfyrwyr.

Rhan 5 ac Atodlenni 12 i 14 y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig: materion y mae'n rhaid eu cynnwys yn y cynllun hwn mewn perthynas â phob ymgeisydd h.y. pensiynwr a phobl nad ydynt yn bensiynwyr (fel y diwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio

Mae Atodlen 12 yn ymwneud â materion gweithdrefnol y mae'n rhaid eu cynnwys yn y cynllun hwn. Mae'n disgrifio'r weithdrefn y dylai person ei dilyn wrth wneud cais am ostyngiad yn y Dreth Gyngor dan y cynllun hwn. Mae Atodiad 1 y cynllun hwn yn rhoi manylion ynghylch sut y gall person wneud cais i Gyngor Sir Ynys Môn am ostyngiad yn y Dreth Gyngor.

Mae Atodlen 12 hefyd yn disgrifio sut y gall person apelio yn erbyn penderfyniadau penodol a wneir gan Gyngor Sir Ynys Môn dan y cynllun hwn.

Gan fod Cyngor Sir Ynys Môn yn defnyddio dulliau cyfathrebu electronig mewn perthynas â chyflwyno cais a rhoi gostyngiad, ceir yn Atodlen 12 fanylion am faterion y mae'n rhaid eu cynnwys dan y cynllun hwn.

Mae Atodlenni 13 a 14 yn disgrifio pwy a fedr wneud cais dan y cynllun hwn, dyddiad cyflwyno'r cais, ôl-ddyddio ceisiadau i bensiynwyr a phobl eraill, diwygio a thynnu ceisiadau yn ôl a'r dystiolaeth a'r wybodaeth y mae eu hangen gyda'r cais. Mae Atodlenni 13 a 14 hefyd yn nodi'r gofynion dan y cynllun hwn o ran y wybodaeth y mae'n rhaid i Gyngor Sir Ynys Môn ei darparu wrth roi gwybod i'r ymgeisydd am y penderfyniad a'r hyn y mae'n rhaid ei gynnwys yn y rhybudd o benderfyniad.

Rhan 6 y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig (fel y diwygiwyd gan y Rheoliadau Diwygio)

Gosod allan y darpariaethau trosiannol fydd yn berthnasol i bobl sy'n derbyn, neu sydd wedi gwneud cais i dderbyn, gostyngiad o dan y cynlluniau gostyngiadau cyfredol, pan fydd y cynlluniau newydd yn dod i rym.

<u>Elfennau dewisol y cytunwyd arnynt gan Gyngor Sir Ynys Môn Cyngor i ddarparu cefnogaeth ar gyfer y Dreth Cyngor yn ychwanegol at y gofynion statudol a nodwyd yn y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig a fabwysiadwyd gan y Cyngor</u>

Mae Ynys Môn wedi penderfynu mabwysiadu Cynllun Dewisol Lleol ar gyfer Pensiwn Anabledd Rhyfel a Phensiynau Gweddwon Rhyfel. Manylir ar hyn yn Atodiad 2 lle nodir yr elfennau hynny o bensiynau o'r fath a fydd yn cael eu hanwybyddu fel incwm. Mae hwn yn gymorth at y Dreth Gyngor sy'n ychwanegol at y gefnogaeth sy'n ofynnol yn statudol yn y Rheoliadau Gofynion Rhagnodedig. Mae'r Cynllun Dewisol hwn ar gyfer Pensiwn Anabledd Rhyfel a Phensiynau Gweddwon Rhyfel yr un fath â'r Cynllun a oedd mewn grym ar gyfer Budd-dal y Dreth Gyngor.

Hwn fydd yr unig ddisgresiwn lleol y bydd Ynys Môn yn ei ddefnyddio dan ei Gynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

ATODIAD 1

Manylion am y weithdrefn y dylai person ei dilyn i wneud cais am ostyngiad dan y cynllun

Rhaid i bob unigolyn gyflwyno cais i gael Gostyngiad yn y Dreth Gyngor, oni bai fod rheoliadau pellach gan Lywodraeth Cymru yn datgan fel arall. Bydd hyn ar ffurf ffurflen gais electronig neu ffurflen gais bapur am Ostyngiad yn y Dreth Gyngor a fydd yn cael ei hanfon i'r swyddfeydd dynodedig canlynol.

A. Gellir cyflwyno ceisiadau electronig fel a ganlyn:-

i. Trwy apwyntiad i fynychu i lenwi'r ffurflen yn Swyddfa'r Adain Refeniw a Budd-daliadau, Swyddogaeth Adnoddau, Swyddfa'r Sir, Llangefni, LL77 7TW (Rhif Ffôn 01248 752658/752226) neu, yn achos cleientiaid bregus, apwyntiad i swyddog fynd i'w cartrefi i lenwi'r ffurflen gais;

ii. Drwy apwyntiad i lenwi'r ffurflen dros y ffôn gyda'r Swyddfa Refeniw a Budd-daliadau, Swyddogaeth Adnoddau, Swyddfa'r Sir, Llangefni, LL77 7TW (Rhif Ffôn 01248 752658/752226);

iii. Drwy apwyntiad i lenwi'r ffurflen yng Nghanolfan JE O'Toole, Sgwâr Trearddur Caergybi, LL65 1NB (Ffôn 01407 760208);

iv. Yn electronig drwy wefan Cyngor Sir Ynys Môn;

v. "Local Authority Input Document (LAID)" ac y "Local Authority Customer Information (LACI)" yr Adran Gwaith a Phensiynau lle maent yn datgan y bwriad i hawlio Gostyngiad y Dreth Gyngor;

vi. Yn electronig mewn fformat arall y gall Cyngor Sir Ynys Môn benderfynu arno yn y dyfodol.

B. Gellir cyflwyno cais papur fel a ganlyn –

Trwy ffurflen gais swyddogol a dderbyniwyd gan Refeniw a Budd-daliadau, Swyddogaeth Adnoddau Ynys Môn yn ei swyddfeydd dynodedig yn Swyddfa'r Sir, Llangefni, LL77 7TW neu yn y Swyddfa Budd-daliadau, Ystafell 3, Ail Lawr, Neuadd y Dref, Stryd Newry, Caergybi, LL65 1HU.

ATODIAD 2

CYNLLUN LLEOL - ANWYBYDDU PENSIWN RHYFEL
Atodlen 4, Rheoliad 30 - Pensiynwyr
Atodlen 9, Rheoliad 31 – nad ydynt yn Bensiynwyr

ELFENNAU UNIGOL	INCWM YN CAEL EI ANWYBYDDU
Pensiwn Anabledd Rhyfel	Ydy (£10 statudol, 100% lleol)
Pensiwn Gweddwon Rhyfel	Ydy (£10 statudol, 100% lleol)
Pensiwn Gweddwon Rhyfel (cyn 1973 – SPAL)	Ydy (2014 - 2015 100% statudol, £??.?? yn amodol ar gynnydd blynyddol*)
Atodiad i'r Anghyflogadwy	Na
Lwfans Ychwanegol i'r Wraig (a delir gydag Atodiad i'r Anghyflogadwy)	Na
Lwfans Gweini Cyson	Ydy (statudol)
Lwfans Analluedd	Na
Lwfans Cysuron	Na
Lwfans Oedran	Na
Lwfans am safon is o waith	Na
Lwfans Symudedd Pensiynwyr Rhyfel	Ydy (statudol)
Lwfans Anabledd Difrifol Eithriadol	Ydy (statudol)
Lwfans Galwedigaethol – Anabledd Difrifol	Ydy (statudol)
Lwfans Plant	Na

*pennir gan y Gorchymyn Pensiwn Gwasanaeth "Anabledd a Marwolaeth" Lluoedd Llynges, Y Fyddin ac Awyr a.y.b. 2006. Nid yw'r uwchraddiad am 2014 - 2015 wedi cael ei dderbyn eto.

Cyngor Sir Ynys Môn

Ymateb i'r ymgynghoriad cyhoeddus ar Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2014 - 2015

Rhagarweiniad a rheswm dros ymgynghori

Cynhaliodd Cyngor Sir Ynys Môn (y Cyngor) ymgynghoriad rhwng 9 Rhagfyr 2013 a 10 Ionawr 2014 ar Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a sefydlwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru i ddisodli'r Cynllun Cyfredol o 1 Ebrill 2014 ymlaen. Roedd yr hen Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn rhedeg am y cyfnod 2013-2014 yn unig a phe na bai Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno cynllun pellach i gynorthwyo aelwydydd incwm isel i gwrdd â chostau'r Dreth Gyngor ar ôl 31 Mawrth 2014 ni fyddai cynllun o'r fath yn bodoli yng Nghymru.

Fel oedd yn wir am Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ar gyfer 2013-2014 mae'r cynllun ar gyfer 2014-2015 hefyd yn caniatáu gostyngiad o hyd at 100%.

Mae'r Cyngor wedi cynnal ymarfer ymgynghori yn yr amser cyfyngedig sydd ar gael cyn y bydd rhaid iddo fabwysiadu cynllun lleol ar gyfer gostyngiadau'r Dreth Gyngor erbyn 31 Ionawr 2014 (ni chafodd y rheoliadau newydd a diwygiedig gan Lywodraeth Cymru eu cymeradwyo gan y Cynulliad tan 27 Tachwedd 2013 a 14 Ionawr 2014). Ac eithrio cyllido ar lefel y Cyngor, nid yw cynllun arfaethedig 2014 yn sylweddol wahanol i'r cynllun sy'n cael ei weithredu ar hyn o bryd ac felly nid yw'r Cyngor wedi cynnal asesiad o'i effaith ar gydraddoldebau yn lleol eleni (ond fe wnaethom hynny'r llynedd pan gynlluniwyd newidiadau). Mae Llywodraeth Cymru wedi cynnal asesiad effaith 'rheoleiddiol' manwl sy'n cynnwys asesiad o'r effaith ar gydraddoldebau ac mae'r Cyngor wedi cael ar ddeall bod y casgliadau yn gyson â'r hyn yr oeddent yn ei ddisgwyl.

Yr ymgynghoriad

Roedd y manylion ynghylch yr ymgynghoriad ar gael ar wefan y Cyngor (gyda chopïau caled ar gael yn swyddfeydd Refeniw a Budd-daliadau). Roedd hefyd ar gael ar gyfrifon Twitter a Facebook y Cyngor. Roedd y ddogfen ymgynghori yn llawer byrrach na honno ar gyfer 2013-2014 fel ei bod yn haws i bobl ymateb iddi, yn arbennig felly mewn perthynas â'r meysydd cyfyngedig lle gallai disgresiwn lleol fod yn berthnasol.

Crynodeb o'r ymatebion

Ni chafwyd ond un ymateb i'r ymgynghoriad gan Sefydliad Trydydd Parti yng Nghymru. Mae'r ymateb i'w weld yn yr atodiad.

Gofynnodd yr ymgynghoriad am sylwadau ynghylch y materion isod (bydd ymatebion i Gwestiynau 1 a 2 yn cael eu hanfon at Lywodraeth Cymru oherwydd ei fod yn ymwneud â materion y mae nhw'n delio a nhw). Roedd yr ymatebion yn cynnwys cyfuniad o atebion uniongyrchol i'r cwestiynau a bennwyd gydag ychydig o sylwadau ychwanegol.

Oherwydd mai nifer gyfyngedig o ymatebion a gafwyd mae modd ymhelaethu arnynt.

1. Ydych chi'n cytuno gyda'r dull a fabwysiadwyd yn Rheoliadau 2012 gan Lywodraeth Cymru, dull sydd wedi parhau gydag amodau, yn rheoliadau 2013 - sef cadw fframwaith cenedlaethol o gefnogaeth a gwarchod lefel hawl ymgeiswyr cymwys a'u cadw ar y lefelau cyfredol? Bod y dull hwn o ran cyfrifo'r gostyngiad yn y Dreth Gyngor dan Reoliadau 2013 yn adlewyrchu'r dull a ddilynwyd wrth gyfrifo'r hen Fudd-dal Dreth Gyngor?

Dim ymatebion.

2. Oes gennych unrhyw sylwadau ar unrhyw agweddau arall ar y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a gynigir gan Lywodraeth Cymru?

Dim ymatebion.

Meysydd Disgresiwn Lleol (gan Gyngor Sir Ynys Môn)

a) Y gallu i gynyddu'r cyfnod tâl estynedig safonol o 4 wythnos a roddir i bobl ar ôl iddynt ddychwelyd i weithio, pan fônt wedi bod yn derbyn budd-dal cymwys am o leiaf 26 wythnos.

Mae'r Cyngor yn cynnig na ddylid gwneud unrhyw newid yn yr uchod.

Ydych chi'n credu bod hyn yn rhesymol?

Ydwyf/Nac Ydwyf

Os ydych wedi nodi 'nac ydwyf', nodwch os gwelwch yn dda beth ddylai'r cyfnod hwn fod yn eich barn chi.

Roedd un yn anghytuno gyda chynnig y Cyngor. Mae'r ymateb manwl wedi ei gynnwys yma -

"No
We feel that 4 weeks is generally sufficient time for an individual to continue to receive a Council Tax reduction after commencing paid employment. However we do feel that there should be a robust mechanism in place to proactively identify individuals who are in debt and/or facing financial difficulties despite finding employment. In these cases there should be recourse for individuals to discretionary Council Tax Reductions or other financial support for those who are facing difficulties paying their Council Tax, despite being in paid employment with earnings above the earnings threshold for Council Tax Reductions.

For example some individuals will have accrued debts whilst unemployed that may result in a loss of heating or lighting to their home; homelessness; inability to feed themselves; inability to afford to travel to their workplace or other debts that cause not only distress and anguish, but also physical health and wellbeing concerns. In those situations individuals may require a longer period, in addition to independent advocacy and support, to address their financial difficulties before having to pay Council Tax.

Consideration should also be given to delays in notifying the Council immediately of a change in circumstances, especially where this is due to not understanding their responsibilities due to communication barriers or disability-related barriers. In such circumstances retrospectively applying full Council Tax liability could force an individual into poverty and debt through no fault of their own."

b) Disgresiwn i anwybyddu'r cyfan neu ran o bensiwn Anabledd Rhyfel a phensiwn Gweddwon Rhyfel wrth gyfrifo incwm.

Mae'r Cyngor yn bwriadu parhau i anwybyddu'r incwm hwn fel y mae'n ei wneud ar gyfer 2013-2014. Gweler y manylion os gwelwch yn dda ynghylch incwm sy'n cael ei anwybyddu dan y cynllun drafft yn Atodiad A.

Ydych chi'n credu bod hyn yn rhesymol?

Ydwyf/Nac Ydwyf

Os ydych wedi ateb 'nac ydwyf', nodwch os gwelwch yn dda pa elfennau unigol ychwanegol yr ydych yn teimlo y dylai'r Cyngor eu hanwybyddu a pham.

Cafwyd un ymateb ac roedd hwnnw'n cytuno gyda'r cynllun cyfredol. Nodir yr ymateb manwl hwnnw isod –

"Yes.
We welcome this proposed disregard. There is substantial evidence that pensioners are at greater risk of poverty, especially if they face unexpected costs or are disabled. This is also particularly pertinent at present as some individuals face significant changes to their pension funds within 10 years of reaching retirement age. This has a severely detrimental impact on their ability to plan effectively for retirement. We would prefer to see higher disregards for pension income overall, but recognise that this is a matter over which Anglesey County Council has no discretion.

Many veterans find it difficult to find other employment when they leave the armed forces, which being a disabled person compounds further and war widows have often lost significant income from their partner or spouse. Therefore this disregard is vital to prevent veterans from falling into poverty."

c) Y gallu i ôl-ddyddio cais am ostyngiad yn y Dreth Gyngor i gwsmeriaid o oed gweithio am fwy na'r cyfnod safonol o 3 mis cyn y cais.

Mae'r Cyngor yn bwriadu glynu wrth y cyfnod ôl-ddyddio mwyaf posib sydd ar gael iddo, sef 3 mis.
Ydych chi'n credu bod hyn yn rhesymol?

Ydwyf/Nac Ydwyf.

Os ydych wedi ateb 'nac ydwyf' pa gyfnod sy'n rhesymol yn eich barn chi a pham?

6 mis 12 mis arall (nodwch os gwelwch yn dda)

Cafwyd un ymateb a hwnnw'n anghytuno. Ymhelaethir arno isod -

"No. 6 months

We strongly believe Council Tax Reductions should be able to be back dated by 6 months if there are reasons for the delay, such as bereavement, mental distress, a hospital or hospice stay, caring for a family member, or disability-related barriers.

The circumstances which have led an individual to claim Council Tax Reduction can often be both complex and lead to situations where an individual is struggling to access other entitlements and to continue to afford housing, utilities, water, food and other basic costs. In these situations there may be a delay in applying for Council Tax Reduction, which should be accounted for and 3 months is not sufficient time in some cases.

Similarly many disabled people require additional time to complete forms either due to limited energy or time to fill in forms or due to not understanding the information or processes. Time limits can often place these individuals under extreme stress and anxiety and therefore any extension to backdating provisions, in order to account for these barriers and to prevent people falling into poverty and/or debt, is welcome."

ch) Oes gennych chi unrhyw sylwadau ar agweddau ar y Cynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor fel y cynigir gan Gyngor Sir Ynys Môn yn Atodiad A?

Cafwyd un ymateb a hwnnw'n anghytuno. Ymhelaethir arno isod -

"We would encourage Anglesey County Council to ensure that all individuals applying for Council Tax Reductions, any benefit, or any concern from the Council are signposted to independent professional advocacy to ensure that they are able to understand and complete forms accurately, reducing administration costs for the Council and stress and anxiety for the individuals applying.

Accessible formats and community language information, documents and forms should also be proactively provided, including large print, Easy Read and audio documents. This should be in addition to providing all standard documents in Plain English and Cymraeg Clir as the usual format. This includes avoiding acronyms such as CTRS and using everyday language in all information provided to in response to enquiries and in standard forms and information leaflets and documents.

These recommendations form part of the discretion to Local Authorities regarding simplifying information available to residents and assist in tackling poverty on Anglesey."

Ymatebion y Cyngor

Yn y meysydd cyfyngedig hynny y mae gan y Cyngor ddisgresiwn lleol ar eu cyfer mae'r Awdurdod yn ymwybodol nad oes unrhyw gyllid ychwanegol ar gael i gwrdd â chostau unrhyw ostyngiadau lleol ychwanegol y cytunir arnynt. Nid yw'r grant a delir gan Lywodraeth Cymru yn cwrdd yn llawn â chostau'r cynllun statudol a disgwylir y bydd y diffyg ariannol y bydd disgwyl i'r Cyngor gwrdd ag ef rhwng £350,000 a £460,000 yn 2014/2015. Byddai defnyddio disgresiwn lleol yn golygu costau ychwanegol i'r Cyngor gwrdd â nhw.

- **Cyfnod Tâl Estynedig** – mae'r Cyngor wedi gweithio allan y bydd y cynnydd yn y costau sy'n gysylltiedig ag estyn y taliadau safonol dan y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor fel a ganlyn:-

Cyfnod y cynnydd	Y cynnydd yn y gost i'r Cyngor
Dim cynnydd	£0
2 wythnos	£6,600
4 wythnos	£13,200
6 wythnos	£19,800

Dan yr hen reolau Budd-dal Treth Gyngor nid oedd unrhyw ddarpariaethau arbennig i estyn y cyfnod hwn y tu draw i bedair wythnos. Nid oedd y Cyngor yn ymarfer ei ddisgresiwn i gynyddu'r cyfnod tâl estynedig dan y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor Lleol ar gyfer 2013 - 2014.

Mae gan y Cyngor bwerau dan Adran 13A Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 i roi cymorth dewisol i ostwng yn rhannol neu'n gyfan gyfrifoldeb unigolion i dalu'r Dreth Gyngor. Gall dynodi dosbarthiadau lleol sy'n ymwneud ag amgylchiadau unigol person neu amgylchiadau eiddo e.e. eiddo sy'n agored i lifogydd. Mae costau caniatáu cymorth dewisol o'r fath dan Adran 13A yn disgyn yn uniongyrchol ar y dreth dalwr lleol. Nid oes darpariaeth yn y gyllideb ar gyfer cymorth o'r fath ac ar hyn o bryd mae pob achos yn cael sylw yn ôl ei rinweddau unigol.

Ymhellach, gyda chyflwyno'r Cynllun Gostyngiadau Treth Gyngor yn Ebrill 2013 gan nad oedd y gostyngiad yn fudd-dal, nid oedd modd talu taliadau tai dewisol o Ebrill 2013 mewn perthynas â chostau Treth Gyngor. Gyda'r cynlluniau gostyngiadau ar gyfer 2013 - 2014 a 2014 - 2015 yn caniatáu hyd at 100% o ostyngiad, teimlir nad oes angen darpariaeth ar gyfer cronfa ddewisol ychwanegol i gwrdd â chostau Treth Gyngor ar gyfer dosbarthiadau arbennig o bobl neu eiddo yn rhannol neu yn llawn.

Er bod Llywodraeth Cymru yn ymgynghori ar hyn o bryd ynghylch newidiadau i'r Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor o Ebrill 2015 (gan gynnwys y posibilrwydd o gyfyngu'r cymorth mwyaf sydd ar gael i lai na 100%), bydd y Cyngor, ar yr adeg briodol, yn ystyried a oes angen darpariaeth gyllidebol i ystyried gostyngiadau dewisol yn erbyn costau'r Dreth Gyngor.

Mewn perthynas â sefydlu system ‘triage’ i nodi’r unigolion hynny sydd angen cymorth, cyngor ar ddyledion, eiriolaeth annibynnol ac ati, bydd y Cyngor yn rhoi sylw i’r materion hyn o fewn sgôp ei brosiect diwygio lles.

- **Gweddwon Rhyfel -** mae’r Cyngor yn ymrwymedig i barhau gyda’i gynllun dewisol lleol cyfredol mewn perthynas ag anwybyddu Pensiwn Anabledd Rhyfel a Phensiwn Gweddwon Rhyfel.

- **Ôl-ddyddio Ceisiadau -** roedd yr hen Gynllun Budd-daliadau’r Dreth Gyngor yn gwahaniaethu rhwng pensiynwyr a phobl nad ydynt yn bensiynwyr. Roedd gan bensiynwyr hawl i gael ôl-ddyddio eu ceisiadau am hyd at 3 mis, a elwir yn “rheol amser i hawlio” ond roedd raid i bobl nad ydynt yn bensiynwyr ddangos “achos da” ar gyfer ôl-ddyddio ceisiadau. Os oeddent yn llwyddo i wneud hynny roedd modd i ddyddio ceisiadau am hyd at 6 mis. Nid oedd unrhyw ddarpariaethau arbennig i ôl-ddyddio y tu draw i’r cyfyngiadau hyn. Roedd Cynllun Rheoliadau’r Dreth Gyngor gan Lywodraeth Cymru yn glynu wrth yr un drefn ar gyfer pensiynwyr a phobl nad ydynt yn bensiynwyr, ac roedd y gost o ôl-ddyddio ceisiadau yn fwy na 3 mis yn disgyn ar y Cyngor.

  Yn 2012/2013 fe gostiodd £9,000 i’r Cyngor ôl-ddyddio ceisiadau i bobl nad ydynt yn bensiynwyr dan yr hen gynllun Budd-dal Treth Gyngor. Nid oedd pob un o’r achosion hyn am gyfnodau a oedd dros 3 mis; yn wir, lleiafrif oedd y rheini a’r amcangyfrif o’r gost i’r Cyngor pe bai ceisiadau pobl nad ydynt yn bensiynwyr wedi cael eu hôl-ddyddio rhwng 3 a 6 mis ar sail achos da oedd £2,000. Nid oedd unrhyw ffigyrau ar gael pebai disgresiwn dros 3 mis wedi ei ganiatáu ar gyfer pensiynwyr. Mae sicrwydd mawr felly ynghylch y costau tebygol pebai cynllun lleol yn cael ei weithredu.

  Ers Hydref 2008 mae “amser ar gyfer hawlio” i bensiynwyr dan yr hen Gynllun Budd-dal Treth Gyngor wedi ei gyfyngu i 3 mis (i lawr o 12 mis) gyda dim disgresiwn lleol ac yn 2013/2014 nid oedd y Cyngor yn bwriadu defnyddio disgresiwn lleol i estyn y ddarpariaeth hon ar gyfer pensiynwyr ac ôl-ddyddio cyfatebol ar gyfer pobl nad ydynt yn bensiynwyr.

  Ar hyn o bryd felly mae sefyllfa yn bodoli (os dangosir bod achos da gan bobl nad ydynt yn bensiynwyr) lle gellir ôl-ddyddio’r cais hyd at 6 mis ar gyfer Budd-dal Tai ond dim ond am 3 mis ar gyfer Budd-dal y Dreth Gyngor ar gyfer yr un cais (os dangoswyd achos da).

  Fodd bynnag, mae’r Cyngor yn dal o’r farn bod 3 mis yn ddigon o amser i ganiatáu ôl-ddyddio ar gyfer Cynllun Gostyngiadau’r Dreth Gyngor i bensiynwyr a phobl nad ydynt yn bensiynwyr. Mae’r Cyngor yn credu bod digon o rwydweithiau cefnogaeth gefnogol ar gael i gynghori ymgeiswyr.

- **Agweddau arall ar y Cynllun Gostyngiadau’r Dreth Gyngor –**

  Mae’r Cynllun Gostyngiadau’r Dreth Gyngor Lleol ar gyfer 2014/2015 yn caniatáu defnyddio ffurflenni’r Adran Gwaith a Phensiynau o’r enw “Local Authority Input Document” a “Local Authority Customer Information” ar gyfer datgan bwriad i hawlio gostyngiad. Mae hynny’n golygu nad oes angen i bobl gwblhau ffurflen arall i hawlio gostyngiad yn y Dreth Gyngor.

  Bydd y Cyngor yn ceisio gwella’r hysbysiadau cyfredol i’w gwneud yn haws i ymgeiswyr eu deall.

Casgliad

1. Siomedig fu’r ymateb i’r ymgynghoriad. Efallai bod y ffaith nad oedd llawer o amser i bobl ymateb a’r disgresiwn cyfyngedig lleol oedd ar gael yng Nghynllun Llywodraeth Cymru yn ffactorau yn hyn o beth.

Yn ogystal, nid oedd llawer iawn o wahaniaeth rhwng cynllun 2013/2014 a chynllun 2014/2015.

2. Ni fydd y cyllid sydd ar gael ar gyfer y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn cwrdd â'i gostau llawn. Bu grant Llywodraeth Cymru yn dal i adael diffyg o rhwng £350,000 a £460,000 y bydd disgwyl i'r Cyngor gwrdd ag ef yn ystod 2014/2015. Bydd yn rhaid i'r Cyngor gwrdd â chostau gweithredu disgresiwn lleol a ganiateir dan y rheoliadau h.y. nid oes unrhyw gyllid ychwanegol ar gael ar gyfer disgresiwn lleol.

Camau nesaf

1. Ar 27 Ionawr 2014 bydd y Cyngor yn mabwysiadu ei gynllun gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn ffurfiol.

2. Pan fydd y Gwasanaeth Refeniw a Budd-daliadau'n anfon biliau Treth Gyngor ym Mawrth 2014 fydd yn cynnwys, lle mae hynny'n berthnasol, hysbysiad gostyngiad Treth Gyngor gyda phob bil os dyfarnwyd gostyngiad ynghyd â gwybodaeth am y cynllun gostyngiadau'r Dreth Gyngor i bawb arall sy'n talu'r Dreth Gyngor.

Response to Anglesey County Council's consultation on Council Tax Reduction Scheme 2014/15

Respondent's name: Ele Hicks
Respondent's Role: Social Policy Officer
Organisation: Diverse Cymru

Contact details
Email: Ele@diversecymru.org.uk
Phone: 029 20 368888
Address: 3rd Floor
Alexandra House
307-315 Cowbridge Road East
Cardiff
CF5 1JD

Organisation Background
Diverse Cymru is an innovative new organisation in the Welsh Third Sector, created in recognition of the realities faced by people experiencing inequality in Wales.

Diverse Cymru promotes equality for all. We believe that we can work together to challenge discrimination in all its forms and create an equitable future for the people of Wales.

Diverse Cymru aims to make a real difference to people's lives through delivering services that reduce inequality and increase independence; supporting people to speak for themselves and to connect with decision makers; creating opportunities for participation and development; raising awareness of equality issues; and inspiring people to take action against inequality.

Our current services include direct payments, self directed and independent living support, befriending and advocacy. We produce information resources, run a service user involvement project and co-ordinate volunteer placements. We facilitate forums and groups that work on various issues, from improving disability access to equality impact assessments. We provide consultancy services and deliver a range of training courses on equality related topics.

This response focuses specifically impacts on people from protected characteristic (equality) groups. We would be delighted to assist with the development of specific work programmes, and with engaging service users in future. We are happy for our response to this consultation to be published.

Areas of Local Discretion (to Isle of Anglesey County Council)
a) The ability to increase the standard extended payment period of 4 weeks given to people after they return to work, when they have been in receipt of a relevant qualifying benefit for at least 26 weeks
The Council proposes that the existing 4 week standard extended payment should remain unaltered?
Do you think this is reasonable?
No

If you have indicated no, please outline what you consider that this period should be.
We feel that 4 weeks is generally sufficient time for an individual to continue to receive a Council Tax reduction after commencing paid employment. However we do feel that there should be a robust mechanism in place to proactively identify individuals who are in debt and/or facing financial difficulties despite finding employment. In these cases there should be recourse for individuals to discretionary Council Tax Reductions or other financial support for those who are facing difficulties paying their Council Tax, despite being in paid employment with earnings above the earnings threshold for Council Tax Reductions.

For example some individuals will have accrued debts whilst unemployed that may result in a loss of heating or lighting to their home; homelessness; inability to feed themselves; inability to afford to travel to their workplace or other debts that cause not only distress and anguish, but also physical health and wellbeing concerns. In those situations individuals may require a longer period, in addition to independent advocacy and support, to address their financial difficulties before having to pay Council Tax.

Consideration should also be given to delays in notifying the Council immediately of a change in circumstances, especially where this is due to not understanding their responsibilities due to communication barriers or disability-related barriers. In such circumstances retrospectively applying full Council Tax liability could force an individual into poverty and debt through no fault of their own.

b) Discretion to disregard part or the whole amount of War Disablement pensions and War Widows Pensions when calculating income
The Council proposes to continue to disregard this income, as it currently does for Council Tax Benefit. Please see the details of the income disregarded under the draft scheme in Appendix A.
Do you think this is reasonable?

Yes
We welcome this proposed disregard. There is substantial evidence that pensioners are at greater risk of poverty, especially if they face unexpected costs or are disabled. This is also particularly pertinent at present as some individuals face significant changes to their pension funds within 10 years of reaching retirement age. This has a severely detrimental impact on their ability to plan effectively for retirement. We would prefer to see higher disregards for pension income overall, but recognise that this is a matter over which Anglesey County Council has no discretion.

Many veterans find it difficult to find other employment when they leave the armed forces, which being a disabled person compounds further and war widows have often lost significant income from their partner or spouse. Therefore this disregard is vital to prevent veterans from falling into poverty.

c) The ability to backdate the application of Council Tax Reduction awards for working age customers more than the standard period of 3 months prior to the claim.
The Council proposes to keep the maximum backdate available to the 3 month statutory period. Do you think this is reasonable?
No

If you have answered 'No', what period do you think is reasonable?
6 months

We strongly believe Council Tax Reductions should be able to be back dated by 6 months if there are reasons for the delay, such as bereavement, mental distress, a hospital or hospice stay, caring for a family member, or disability-related barriers.
The circumstances which have led an individual to claim Council Tax Reduction can often be both complex and lead to situations where an individual is struggling to access other entitlements and to continue to afford housing, utilities, water, food and other basic costs. In these situations there may be a delay in applying for Council Tax Reduction, which should be accounted for and 3 months is not sufficient time in some cases.

Similarly many disabled people require additional time to complete forms either due to limited energy or time to fill in forms or due to not understanding the information or processes. Time limits can often place these individuals under extreme stress and anxiety and therefore any extension to backdating provisions, in order to account for these barriers and to prevent people falling into poverty and/or debt, is welcome.

ch) Do you have any views on the other aspects of the draft Local Council Tax Reduction Scheme, as proposed by the Isle of Anglesey County Council in Appendix A?

We would encourage Anglesey County Council to ensure that all individuals applying for Council Tax Reductions, any benefit, or any concern from the Council are signposted to independent professional advocacy to ensure that they are able to understand and complete forms accurately, reducing administration costs for the Council and stress and anxiety for the individuals applying.

Accessible formats and community language information, documents and forms should also be proactively provided, including large print, Easy Read and audio documents. This should be in addition to providing all standard documents in Plain English and Cymraeg Clir as the usual format. This includes avoiding acronyms such as CTRS and using everyday language in all information provided to in response to enquiries and in standard forms and information leaflets and documents.
These recommendations form part of the discretion to Local Authorities regarding simplifying information available to residents and assist in tackling poverty on Anglesey.

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
CYFARFOD:	**CYNGOR SIR**
DYDDIAD:	**27 Ionawr 2014**
TEITL YR ADRODDIAD:	**AMSERIAD CYFARFODYDD Y CYNGOR**
ADRODDIAD GAN:	**PENNAETH GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD DROS DRO**
PWRPAS YR ADRODDIAD:	**ADRODD YN OL I'R CYNGBOR A CHYMERADWYO'R CYNIGION**

1. Cefndir

Cyflwynwyd adroddiad i'r Cyngor ar 5ed Rhagfyr 2013 ar amseriad cynnal cyfarfodydd.

1.2 **Penderfynwyd:**

Gohirio ystyried y mater a'i fod yn cael ei ystyried ymhellach gan yr Arweinyddion Grwpiau a'r UDA (yn cynnwys Asesiad Effaith Cydraddoldeb) i weld pa mor ymarferol oedd galw rhai cyfarfodydd naill ai am 4:00pm neu 4:30pm. Byddai canlyniad y trafodaethau hynny'n cael eu hadrodd yn ôl i'r Cyngor Sir ar y cyfle cyntaf**.**

2.0 Trafodaethau

2.1 Mae'r Arweinyddion Grwpiau a'r Uwch Dim Arweinyddiaeth wedi ystyried y priodoldeb o gynnal rhai cyfarfodydd naill a'i am 4.00pm neu 4.30pm. Mae hyn yn cael ei gefnogi. Mae Arweinyddion Grwpiau yn awgrymu trefniant i'w dreialu ar gyfer cyfarfodydd y Pwyllgor Cynllunio a Trwyddedu a hefyd y ddau Bwyllgor Craffu.

3.0 **Asesiad Effaith Cydraddoldeb**

3.1 Paratowyd asesiad effaith cydraddoldeb cychwynnol er mwyn ystyried yr effaith posib o gynnal cyfarfodydd am 4.00pm a 4.30pm. Petai'r Cyngor yn cytuno i hyn a chynnal cyfarfodydd am 4.00pm a 4.30pm y dylid:

- ystyried cyfyngu unrhyw effaith negyddol ar aelodau drwy geisio adnabod (drwy aelodaeth pwyllgorau) a fyddai cynnal cyfarfodydd yn hwyrach yn debygol o gael effaith o'r fath;

- ystyried a fyddai cyfleoedd i hyrwyddo cydraddoldeb ymhellach drwy wella mynediad i gyfarfodydd;

- petai'r Cyngor yn penderfynu yn y pendraw i newid amseriad cyfarfodydd, y dylid monitro yn ofalus y trefniadau newydd a’u hadolygu gan na fyddai modd ystyried effaith gwirioneddol unrhyw bolisi tan y cyflwynwyd trefn newydd a’i weithredu.

4.0 **Argymhellion**

1) Cefnogi cynnal rhai cyfarfodydd am 4.00pm neu 4.30pm ac y dylid cynnal trafodaeth gyda’r Cadeiryddion perthnasol para 2.1;

2) Nodi canlyniadau’r asesiad effaith cydraddoldeb cychwynnol;

3) Dylid treialu hyn am gyfnod o 12 mis i gychwyn yn Ebrill 2014.

Huw Jones
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd Dros Dro
17/01/14